

Er det bra at den levende natur finnes?

Noen filosofer, som f.eks. Schopenhauer, har inntatt det pessimistiske synspunkt at det ville vært bedre om verden (eller mer presist: den levende natur vi er en del av) ikke var til. Bakgrunnen for dette ligger først og fremst i det forhold at naturen er fylt av ubeskrivelig mye lidelse. En slik vektlegging av lidelsens utbredelse i naturen er forøvrig typisk et av de viktigste argumenter for et ateistisk synspunkt. På den annen side er det slik at de fleste av oss vil ha den intuisjon at det dypest sett er bra at denne verden som vi lever i eksisterer. Om vi ønsker å bevare en slik optimistisk intuisjon, er vi imidlertid nødt til å justere andre svært plausible oppfatninger: (a) Kan det f.eks. tenkes å være

slik at noen individers lidelse oppveies av andres lykke? I så fall bryter man med det vi kan kalle et egalitariansk synspunkt. (b) Kan det være slik at det er bra at den levende natur finnes selv om (i) det er slik at denne natur ubønnhørlig produserer så horribel lidelse for noen individer at det ville vært bedre for disse individer at de aldri var til og (ii) det burde være slik at ingen slik horribel lidelse burde finne sted? I så fall skylder man å gjøre rede for logikken til etiske utsagn på en måte som klart avviker fra standard tilnærminger, og man må gjøre dette på en måte som er egnet til å overbevise. (c) Alternativt kan man problematisere den forutsetning at det finnes så horribel lidelse for noen at det ville vært bedre for dem at de aldri ble til. I så fall må man innta en type optimistisk synspunkt og f.eks. postulere at det finne noe som til slutt

vil gjøre livet verdt å leve for alle. Ingen av alternativene å velge blant er uten problemer. I seminaret, hvor vi vil ha en drøfting av noen sentrale emner i samtidig religionsfilosofi, slik som blant annet forholdet mellom religion og vitenskap, vil et fokus være å belyse en del av disse emnene utfra det vi i samsvar med det ovenstående kan kalle egalitariansk optimisme.

Is it good that living nature exists?

Some philosophers, such as e.g. Schopenhauer, have held the pessimistic view that it would have been better if the world (or more precisely: the living nature we are a part of) were not to exist. The reason for this lies primarily in the prevalence of horrible suffering in nature. Such suffering is also typically one of the important arguments for an atheist point of view. On the other hand, most of us will have the intuition that, at bottom, it is good that this world we live in exists. If we want to preserve such an optimistic intuition, however, we are forced to adjust other convictions: (a) May it be that some individuals' suffering is outweighed (defeated) by the happiness of others? If so, this violates what we may call an egalitarian tenet. (b) Can it be that it is good that living nature exists even if (i) nature with causal necessity produces so horrible suffering for some individuals that it would have been better for these individuals that they never were to exist, and (ii) it ought to be the case that no such horrible suffering should exist? A proponent of such a viewpoint would owe us an account of the logic of ethical statements that clearly differs from standard approaches, and one suitable to convince, at that. (c) Alternatively, we may question the assumption that there is so horrible suffering for some that it would be better for them that they never were to exist. In this case, we must adopt a kind of optimistic point of view and postulate that there is something that will ultimately make life worth living for all. None of the options to choose from is without problems. In the seminar, where we will have discussions of some central topics in the contemporary philosophy of religion, such as e.g. the relationship between religion and

science, one focus will be to illuminate some of these topics from the point of view of egalitarian optimism.